

3. Борисова О. В. Організаційно-правові основи неолімпійського спорту. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. № 2, 2015. С. 4-8.
4. Skrypchenko I., Pavlovsky H. The decision of the sports disputes in national sports arbitration court. *International And National Security: Theoretical And Applied Aspects*. Theses of the IV International scientific-practical conference (Dnipro, March 13, 2020). Pp. 397-398.
5. Долбишева Н. Г., Шевляк І. М., Скрипченко І. Т. Всесвітні ігри у міжнародному спортивному русі: навч. посібник. Дніпро: Інновація, 2016. 356 с.

Бурима К. В.

*здобувач вищої освіти,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ (м. Дніпро)*

Крюковська О. С.

*старший викладач кафедри фізичного виховання
та тактико-спеціальної підготовки,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ (м. Дніпро)*

РОЛЬ НЕОЛІМПІЙСЬКИХ ВИДІВ СПОРТУ В СУЧАСНОСТІ

Burima K. V. The Role of Non-Olympic Sports in The Modern World

Keywords: non-Olympic sport, competitive activity, training system, national sports organizations

Важливим чинником, який впливає на розвиток держави, є спорт в різних його напрямках, таких як, олімпійський, неолімпійський, адаптивний, спорт для всіх та ін. У Законі України «Про фізичну культуру і спорт» (1993) зазначено, що неолімпійський спорт – це напрям спорту, пов'язаний з організацією та проведенням спортивних змагань з неолімпійських видів спорту та підготовкою спортсменів до цих змагань [1]. Сьогодні 70 % видів спорту належать до неолімпійських.

Як відзначають сучасні вчені, зокрема Імас Є., Матвеев С., Борисова О., Долбишева Н., неолімпійський спорт довгий час знаходився поза увагою науковців, проте інтенсивний розвиток в останні десятиліття, визнання та підтримка з боку Міжнародного олімпійського комітету свідчать про доцільність аналізу передумов виникнення та становлення 55 неолімпійського спорту як соціального явища, визначення місця і ролі у міжнародному спортивному русі та сучасному суспільстві [2].

Як і спорт в цілому, неолімпійський спорт вирішує низку соціально значущих завдань, зокрема зміцнення здоров'я, вдосконалення рухових здібностей, виховання характеру, визнання в соціумі, створюючи умови для розвитку фізичних і морально-вольових якостей молодого покоління [3].

Неолімпійський спорт має свої особливості, які підкреслюють його як соціальне явище, а саме: створює сприятливі умови для його розвитку, надає можливість задовольняти потреби та інтереси всіх членів суспільства й регулює діяльність у рамках соціальних відносин, забезпечуючи цим стійкість громадських норм життя та інтеграцію прагнень до вдосконалення.

Найбільшою організацією, що має фізкультурно-спортивну спрямованість та забезпечує розвиток неолімпійського спорту в Україні є Спортивний комітет (СКУ), який у своєму складі налічує понад 50 членів – всеукраїнських федерацій з неолімпійських видів спорту. СКУ має на меті сприяння розвитку видів спорту, що не входять до програми Олімпійських, Параолімпійських ігор. Спортивний комітет підтримує та координує спортивні громадські організації. Також СКУ активно взаємодіє із органами державної влади, а саме сприяє їх взаємодії із спортивними федераціями. Основним завданням СКУ є представництво України у міжнародних спортивних організаціях та змаганнях. Наразі існує багаторівнева міжнародна структура, що об'єднує напрями спорту різної спрямованості. У цій системі єдиного керівного органу не існує, але частину повноважень та обов'язків бере на себе SportAccord. Він регулює діяльність щодо проведення міжнародних комплексних змагань.

Змагальна діяльність виступає мотивацією для усіх видів спорту. Це зумовлюється порівнянням людських можливостей та виявленням бажання спортсмена бути найкращим у обраному напрямі спорту. Змагальна діяльність здійснюється на підставі встановлених міжнародних правил, які затверджують відносини суперництва, чіткі регламентовані взаємодії між спортсменами, а також склад дій, умови їх виконання та способи оцінки результатів.

Для досягнення найвищих спортивних результатів, спортсмени проходять спеціальну систему підготовки протягом років. Така система підготовки проходить через дитячо-юнацький, резервний спорт та спорт вищих досягнень [4]. У спектрі цих видів спорту є система спортивних змагань, змагальна діяльність, спортивний відбір, підготовка спортсменів та її особливості, етапи підготовки, основи управління та контролю, використовується система моделювання та прогнозування, а також жорстка система допінг контролю. Саме ці напрями неолімпійського спорту базуються на загальних та спеціальних теоретичних, методологічних, функціональних і практичних закономірностях основ змагальної діяльності та спортивної підготовки, що зумовлюють спортизацію. Проте вони не зводяться лише на досягнення спортивного результату, а також виступають як сфера, яка забезпечує різноманітні міжлюдські контакти, що виступають у сукупності основних суспільних відносин.

У сучасному неолімпійському спорті все більше спостерігається поява нових видів спорту та дисциплін. Таке зростання стимулює процеси появи нових змагань. Започатковані Всесвітні ігри з груп видів спорту (інтелектуальних, пляжних, вуличних, єдиноборств); зростає популярність екстремальних ігор (Гравітаційних та X-ігор), окремі федерації організують міжнародні

комплексні турніри тощо. Більшість спортивних дисциплін, що формують програми цих змагань, належать до системи неолімпійського спорту. Керівні структури цього спортивного напрямку у своїй діяльності користуються принципами «чесної гри», популяризують спорт без допінгу, дискримінації, на засадах миру та протидії негативним наслідкам сучасного постіндустріального суспільства [5].

Отже, підсумовуючи усе вищесказане, можна зробити висновок, що існує велике різноманіття видів спорту і всі вони сприяють збереженню здоров'я та самореалізації людини. Неолімпійський спорт сприяє розвитку міжнародних зв'язків між національними спортивними організаціями різних країн та їх об'єднанню. Також надає можливість задовольняти потреби та інтереси всіх членів суспільства й регулює діяльність у рамках соціальних відносин, забезпечуючи цим стійкість громадських норм життя та інтеграцію прагнень до вдосконалення. Головними ознаками неолімпійського спорту є спеціальна система підготовки спортсменів до змагань та змагальна діяльність.

Список використаних джерел

1. Про фізичну культуру та спорт: Закон України від 24.12.1993 р. № 14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>
2. Долбишева Н. Г. Спортизація неолімпійського спорту як соціокультурного явища. *Слобожанський науково-спортивний вісник*. № 1 (39), 2014. С. 33-36.
3. Імас Є. В., Матвеев С. Ф., Борисова О. В. Неолімпійський спорт: навч. посібник для студ. виш. навч. закл. фіз. виховання і спорту. Київ: «Олімпійська література», 2015. 184 с.
4. Імас Є., Матвеев С., Борисова О., Когут І. та ін. Неолімпійський спорт: навч. посіб. для студентів ВНЗ фіз. виховання і спорту. Київ: Олімпійська література, 2015. 182 с.
5. Долбишева Н. Управління неолімпійським спортом у міжнародному спортивному русі. *Спортивний вісник Придніпров'я*. № 1, 2015. С. 99-105.
6. Долбишева Н. Г., Шевляк І. М., Скрипченко І. Т. Всесвітні ігри у міжнародному спортивному русі: навч. посібник. Дніпро: Інновація, 2016. 356 с.